

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ Π.Μ.Σ. «ΒΙΟΗΘΙΚΗ»**Ενότητα:** *Ιστορία της Ιατρικής και Ιατρική Δεοντολογία*

Υπεύθυνοι: Γρηγόριος Τσουκαλάς, Επίκουρος Καθηγητής Ιστορίας της Ιατρικής, Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Κρήτης & Μαριάννα Καραμάνου, Καθηγήτρια Επιστημολογίας, Ιστορίας και Ηθικής της Ιατρικής, Ιατρική Σχολή Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Διάρκεια: 1 εξάμηνο. Μάθημα επιλογής (1 δ.μ. / 4 ECTS)

1 μάθημα, 3 ώρες/βδομάδα

Διδασκαλία: Διαλέξεις, συζήτηση.

Link μαθήματος:

host key:

Εκπαιδευτικό Υλικό: Διαφάνειες από τις διαλέξεις (αναρτώνται ηλεκτρονικά μετά το τέλος του μαθήματος), άρθρα από Επιστημονικά περιοδικά Ιατρικής, Φιλοσοφίας και Ιστορίας της Ιατρικής.

Εξετάσεις: Προφορικές με τράπεζα ερωτήσεων.

Στόχοι: Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή και εξοικείωση των φοιτητών/τριών στα σημαντικότερα ιστορικά γεγονότα, πρόσωπα, κινήματα και φιλοσοφικά ρεύματα που συνέβαλλαν στην εξέλιξη της ιατρικής επιστήμης και των υπηρεσιών υγείας. Παράλληλα θα δοθεί έμφαση στην κατανόηση των ιστορικών εξελίξεων που επηρέασαν τον πολιτισμό, τις πολιτικές υγείας, την ιατρική νομοθεσία, την κωδικοποίηση της ευθύνης των ιατρικών πράξεων και τη συμπεριφορά του ιατρού προς τον ασθενή, τους συναδέλφους και το περιβάλλον του.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ

Μάθημα 1^ο (03/10/22, 14.30-17.30)

Επ. Καθηγητής Γρηγόριος Τσουκαλάς

Μέρος Α': Η ιατρική του πρωτόγονου ανθρώπου. Από τα ήθη του Ιερέα-θεραπευτή στους θεούς προστάτες της Ιατρικής & Η Ιατρική των αρχαίων λαών.

Δρ. Σπυρίδων Μιχαλέας

Μέρος Β': Η άσκηση της ιατρικής στην Μινωική, Μυκηναϊκή και Ομηρική περίοδο. Οι ιατροφιλοσοφικές αρχές των Προ-Ιπποκρατικών φιλοσόφων και η θεμελίωση της ορθολογικής σκέψης στην ιατρική. Από τα Ασκληπιεία στην ίδρυση των σύγχρονων νοσοκομείων: ομοιότητες, διαφορές και προβληματισμοί.

Μάθημα 2^ο (10/10/22, 14.30-17.30)

Επ. Καθηγητής Γρηγόριος Τσουκαλάς

Μέρος Α': Η Ιατρική, Βιοηθική και Δεοντολογία στην Ιπποκρατική Συλλογή. Ο Ιπποκρατικός όρκος και η εξέλιξη του μέσα στον χρόνο. Σχέση ιατρού-ασθενούς από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Δρ. Δρ. Κωνσταντίνος Λάιος

Μέρος Β': Πλάτωνας και Αριστοτέλης. Ιατρική-Ηθική-Φιλοσοφία.

Επ. Καθηγητής Γρηγόριος Τσουκαλάς

Μέρος Γ': Η Αλεξανδρινή ιατρική και η εισαγωγή των ανατομικών μελετών. Προβληματισμοί βιοηθικής.

Μάθημα 3^ο (17/10/22, 14.30-17.30)**Επ. Καθηγητής Γρηγόριος Τσουκαλάς**

Μέρος Α΄: Βιοηθικής διατάξεις στη Νομοθεσία και Δεοντολογία της Πρώιμης και της Ύστερης Ελληνιστικής Περιόδου στον Ελλαδικό χώρο.

Δρ. Κωνσταντίνος Γκρίτζαλης, Ερευνητής Β

Μέρος Β΄: Η Έλληνο-Ρωμαϊκή ιατρική και το Ηθικό-Δεοντολογικό δόγμα του Γαληνού. Από τα Γαληνικά σκευάσματα στην σημερινή πολυφαρμακία.

Μέρος Γ΄: Η άσκηση της ιατρικής στο Βυζάντιο & Ιατρική ευθύνη. Θεουργική Ιατρική και η σημερινή έννοια του θαύματος.

Δρ. Γεώργιος Γκρίτζαλης, Δικηγόρος Παρ' Αρείω Πάγω

Μέρος Δ΄: Βιοηθικής διατάξεις στην Ιατρική Νομοθεσία και Δεοντολογία της περιόδου του Βυζαντίου.

Δρ. Κωνσταντίνος Γκρίτζαλης, Ερευνητής Β

Μέρος Ε΄: Η Άραβο-Ισλαμική ιατρική και η διαφύλαξη της ιατρικής γνώσης κατά την περίοδο του Μεσαίωνα & Ο Μαϊμονίδης και η «προσευχή του ιατρού».

Μάθημα 4^ο (24/10/22, 14.30-17.30)**Δρ. Δρ. Κωνσταντίνος Λάιος**

Μέρος Α΄: Ιατροφιλοσοφικές θέσεις των κυριότερων εκπροσώπων της Σχολαστικής Φιλοσοφίας: Ρογήρος Βάκωνας, Θωμάς Ακινάτης, Αλβέρτος ο Μέγας.

Επ. Καθηγητής Γρηγόριος Τσουκαλάς

Μέρος Β΄: Οι πρώτες Σχολές Ιατρικής και η Ίδρυση των Πανεπιστημίων στη Δυτική Ευρώπη. Ηθική και Δεοντολογία στον Ακαδημαϊκό χώρο.

Δρ. Δρ. Κωνσταντίνος Λάιος

Μέρος Γ΄: Η άσκηση της ιατρικής τον Μεσαίωνα και η Ιερά Εξέταση & Ελεύθερη έκφραση και λογοκρισία στην άσκηση της ιατρικής παλαιότερα και σήμερα.

Μέρος Δ΄: Η Ιατρική στην Αναγέννηση και η συστηματοποίηση των επιστημονικών γνώσεων και των πειραμάτων & Επιστημονική αλήθεια και μεταφυσική.

Μάθημα 5^ο (31/10/22, 14.30-17.30)**Καθηγήτρια Μαριάννα Καραμάνου**

Μέρος Α΄: Ο 19ος αιώνας και η Ιατρική επανάσταση & Η ανθρωπιστική ιατρική. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας.

Δρ. Αντωνία Ποθουλάκη

Μέρος Β΄: Ευθανασία και Ευγονική: Ηθικά διλλήματα και νομικές προεκτάσεις.

Μάθημα 6^ο (7/11/22, 14.30-17.30)**Επ. Καθηγητής Γρηγόριος Τσουκαλάς**

Μέρος Α΄: Ιατρική Δεοντολογία-Ιατρικό Απόρρητο-Βιοηθική στη σύγχρονη ιατρική και την ιατρική τεχνολογία.

Δρ. Βαγγέλης Μακράκης

Μέρος Β΄: Ο 20ος αιώνας, οι μεγάλες ανακαλύψεις και οι προβληματισμοί: Η εξέλιξη της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής μέσα στον χρόνο, σύγχρονες προκλήσεις, προβληματισμοί-ηθική και δεοντολογική προέκταση.

Επ. Καθηγητής Γρηγόριος Τσουκαλάς

Μέρος Γ΄: Έχει το Έμβρυο ψυχή; Βίο-Ηθικοί προβληματισμοί και συζήτηση.